

Kosten eerst, dan het kind

Minister Dijsselbloem in een peuterspeelzaal op de Nationale Voorleesdag in februari. Het kabinet wil de opvang privatiseren.
OLAF KRAAK/ANP

Harvey Sandriman: Directeur van welzijnsorganisatie Swazoom.

De marktwerking die de regering beoogt bij peuterspeelzalen is funest, zegt Harvey Sandriman. De race naar de bodem is ingezet.

HET PAROOL

Verwaarlozing, kindermishandeling, taalachterstanden, psychiatrische problemen... sommige kinderen in Nederland hebben pech. Gelukkig is iedereen het erover eens dat hulp dan nodig en gewenst is. Met tijdige ondersteuning is veel toekomstig leed te voorkomen.

De uitwerking van de landelijke en gemeentelijke speerpunten om de kansengelijkheid te verkleinen en om kindermishandeling te

verminderen, zijn echter weinig samenhangend en weinig doordacht. Bovendien vervallen beleidsmakers in een kwalijke oude reflex: de overtuiging dat de markt een maatschappelijk probleem efficiënter kan oplossen. De harmonisatie peuterspeelzaalwerk is het recentste voorbeeld: per 2018 verplichte marktwerking in de peuteropvang zal de kansengelijkheid doen toenemen en zal leiden tot minder signalering van kindermishandeling.

In Amsterdam-Zuidoost verkeert een relatief groot deel van de kinderen en de ouders in een achterstandspositie. Of het nu gaat om veiligheid thuis of in de wijk, gezondheid en opvoeding, schoolprestaties of financiën - op vrijwel alle leefgebieden is de staat van de jeugd in dit stadsdeel zorgwekkend. En er zijn meerdere achterstandswijken in Nederland waar dit zo is. In deze wijken is door gemeenten lang ingezet op de kwaliteit van peuterspeelzalen met zichtbaar resultaat.

Peuterspeelzalen zijn gemeentelijk gesubsidieerd en besteden aandacht aan taalontwikkeling, ze zetten in op het vergroten van de ouderbetrokkenheid en kunnen door het contact met de ouders en het intensieve contact met de kinderen, vaak als eerste zien waar het echt misgaat: de signalering van ontwikkelingsachterstanden en kindermishandeling. Helaas komen deze in achterstandswijken vaak voor.

Echt arme ouders betalen niets voor de peuterspeelzalen, anderen een beetje. Het bereik onder de peuters en de ouders is in wijken als Zuidoost dan ook zeer groot vergeleken met de kinderopvang.

Verplichte bijdrage

Het kabinet heeft nu onder de naam harmonisatie het lumineuze

idee opgevat om alle gemeentelijk gesubsidieerde peuterspeelzalen te privatiseren en aldus te laten verdwijnen. Wat is daar mis mee?

Bijna de helft van alle ouders van de peuterspeelzalen in Zuidoost zal een verplichte ouderbijdrage moeten gaan betalen. Indicatie is dat dertig tot vijftig procent van de ouders die nu bij de peuterspeelzalen komen, geen gebruik meer zullen maken van kinderopvang. Die kinderen zullen thuisgehouden worden of binnen familie of kennissenkring worden opgevangen, om pas als ze vier of vijf jaar oud zijn voor het eerst naar school te gaan. Het grote bereik dat in de afgelopen jaren is opgebouwd zal verdwijnen, de taalachterstand toenemen en de zo gewenste ouderbetrokkenheid verder afnemen.

Maar ook de kinderen die wel in de commerciële kinderopvang een plek krijgen, hebben pech. De signalering van ontwikkelingsachterstanden en kindermishandeling zal teruglopen; de drijfveer voor kinderopvang is winst en wie betaalt voor opvang van zijn kind staat er minder voor open om aangesproken te worden op zijn of haar gedrag als ouder.

De peuterspeelzalen zijn over vele jaren opgebouwd met goed opgeleid personeel. Bij discussies over het profiel van de toekomstige pedagogisch medewerker bij geprivatiseerde peuterspeelzalen zet de kinderopvangsector nu in op de laagst mogelijke opleidingseis. Deze medewerkers zijn het goedkoopst en daar valt het meest mee te verdienen. De race naar de bodem is dus al ingezet.

Budget

Het bestrijden van ontwikkelingsachterstanden vraagt om een consistent langetermijnbeleid: een preventieve

en pedagogische aanpak met een zo groot mogelijk bereik.

In Zuidoost heeft de gemeente inmiddels het budget voor ouderbetrokkenheid met veertig procent gekort. De ouderbetrokkenheid is onmiddellijk afgenomen. Het is funest voor de ontwikkeling van kinderen als in achterstandswijken ook nog eens de laagdrempelige peuterspeelzaal verdwijnt. Het staat haaks op het beleid om de kansenongelijkheid en de kindermishandeling te verminderen.

Ondanks lessen uit de zorg lijkt het alsof beleidsmakers maar niet willen leren dat de combinatie marktwerking en maatschappelijke taken niet tot de gewenste effecten leidt. We zijn benieuwd welk actieplan over een aantal jaar gelanceerd zal worden om de kansenongelijkheid als gevolg van de harmonisatie te repareren, als deze schade al te herstellen is.